GOVERNEMENT OF KARNATAKA

KARNATAKA SCHOOL EXAMINATION AND ASSEMENT BOARD

6th CROSS, MALLESHWARAM, BENGALURU-560 003

2025-26 II PUC MODEL QUESTION PAPER- 3.

Subject: 09 - SANSKRIT ॥संस्कृतम् ॥ **Maximum Marks:** 80

Time: 3.00 Hours **No. of Questions:** 44

ಸೂಚನೆಗಳು :

1. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ **A, B, C** ಮತ್ತು **D** ಗಳೆಂಬ ವಿಭಾಗಗಳಿವೆ.
2. ಎಲ್ಲಾ ವಿಭಾಗಗಳೂ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ.
3. ಆಯಾ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಲಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಆಯಾ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಿದ ಸೂಚನೆಯಂತೆ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕು.
4. '**A**' ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಬರೆದ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕೆ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವುದು.

Instructions:

1. **This question paper consists of four parts as A, B, C and D.**
2. **All parts are compulsory.**
3. **Every part should be answered as instructed separately.**
4. **For part –'A' questions , only the first written answers will be considered for evaluation.**

Part-A.

I.अधो निर्दिष्टानां प्रश्नानाम् उत्तराणि कोष्टकात् उद्धृत्य लिखत । 10 x 01 =10

1) भारतवर्षे कति कुलपर्वताः सन्ति ?

अ) षट् । आ) अष्ट । इ) सप्त । ई) नव ।

2) राजा किमाश्रित्य रात्रौ स्थितः ?

अ) नदीमूलम् । आ) पर्वतमूलम् । इ) वृक्षमूलम् । ई) ऋषिमूलम् ।

3) माकन्दिका नाम नगरी कुत्र अस्ति ?

अ) कावेरीतटे । आ) जाह्नवीतटे । इ) गोदावरीतटे । ई) कृष्णातटे ।

4) शारद्वतः कः ?

अ) वसिष्ठशिष्यः । आ) दुर्वासश्शिष्यः । इ) विश्वामित्रशिष्यः । ई) कण्वशिष्यः ।

5) राणाप्रतापः कस्मिन् ग्रामे अजायत ?

अ) मेवाड । आ) चित्तौड । इ) कुम्बल । ई) हल्दीघाट् ।

6) महाश्वेता किम् अजिघ्रत् ?

अ) दुर्गन्धम् । आ) कुसुमगन्धम् । इ) पाकगन्धम् । ई) अन्नगन्धम् ।

7) सुन्दरः किमर्थं नगरम् आगच्छति ?

अ) उद्योगार्थम् । आ) व्यापारार्थम् । इ) पठनार्थम् । ई) प्रवासार्थम् ।

8) "देवाः अपि एतस्मात् अस्त्रात् बिभ्यति" इति वाक्यस्य आशयः अयं वर्तते ।

अ)भार्गवास्त्रं दृष्ट्वा देवाः भीताः भवन्ति । आ) भार्गवास्त्रं दृष्ट्वा देवाः भीताः न भवन्ति ।

इ) भार्गवास्त्रं दृष्ट्वा देवाः सन्तुष्टाः भवन्ति । ई) भार्गवास्त्रं दृष्ट्वा देवाः चकिताः भवन्ति ।

9) सुभाषितकारस्य अभिप्रायानुसारम् इन्द्रियप्रेरकं इदमस्ति ।

अ) मनः । आ) कालः । इ) वायुः । ई) तेजः ।

10) केन्द्रसाहित्य अकादमी प्रशस्तिद्वारा पुरस्कृता कृतिः का ?

अ) श्रीपतिकथाः । आ) सर्वज्ञकविः । इ) बङ्किमचन्द्रः । ई) रामप्पः ।

II. मञ्जूषातः सूक्तं पदं चित्त्वा रिक्तं स्थानं पूरयत । 05x 01 =05

11) i) द्वीपेषु सर्वेषु _____ प्रयान्ति ।

ii) त्वम् आत्मनः _____ कुरु ।

iii) चिरस्य वाच्यं न गत: _____ ।

iv) वैरिणां _____ समुद्रोपमम् आसीत् ।

v) ममापराधः _____ क्षन्तव्यः ।

सैन्यम् , प्रजापति: , नराः , कृपया , समीहितम् ,आत्मजा

III. संयोजयत । 05 x 01 =05

12)

क	ख
अ) राक्षसः	i) मञ्जूषा ।
आ) ऊर्ध्वस्थदीपिका	ii)पापम् ।
इ) पौरवः	iii) बकासुरः ।
ई) जावन्ताबाई	iv) वस्त्रापणम् ।
उ) पुत्थलिका	v)प्रतापस्य माता ।
	vi) दुष्यन्तः ।

Part - B.

IV. द्वित्रैःवाक्यैःसंस्कृतभाषया,कन्नडभाषया,आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत।(चतुर्णामेव) 04 x 02 =08

13) पञ्चद्वीपानां नामानि लिखत ।

14) विस्मितःराक्षसःविक्रमादित्यं किं पृच्छति ?

15) प्रणामावसरे महाश्वेता कीदृशी आसीत् ?

16) शान्त्याः सौन्दर्यं वर्णयत ।

17) वज्राख्यः कीटः किं करोति ?

18) कोषः किमर्थं संरक्ष्यः ?

19) संस्कृताध्ययनविषये शास्त्रिणाम् अभिप्रायः ।

V. पाठनाम उल्लिख्य कःकं प्रति अवदत् इति संस्कृतभाषया लिखत। (चतुर्णामेव) 04 x 02 =08

20) यो दुःखी सः सुहृदि दुःखं निवेद्य सुखी भवति ।

21) अथ लोकानुग्रहाय कुशली काश्यपः ।

22) सुखानि ते भर्तृकुलदेवताः वितरन्तु ।

23) नैतद्धनं स्वीकर्तुम् अहम् इच्छामि ।

24) 'भगवन् ! किमभिधानः' ?

25) भवदनुग्रह एव रक्षाकवचम् ।

26) परीक्षार्थम् इतोऽपि समयावकाशः विद्यते ।

Part - C.

VI. पाठनाम उल्लिख्य श्लोकानाम् अनुवादं कन्नडभाषया/आङ्ग्लभाषया वा लिखत। (द्वयोरेव) 02 x 03 =06

27) अयं तु नवमस्तेषां द्वीपः सागरसंवृतः ।

योजनानां सहस्रं तु द्वीपोऽयं दक्षिणोत्तरात् ॥

28) प्रातर्बुद्ध्वा च तत्सर्वं जहास सकलो जनः ।

ननन्द स वणिक् सा च तत्सुता प्राप्तसत्पतिः ॥

29) अतः परीक्ष्य कर्तव्यं विशेषात्सङ्गतं रहः ।

अज्ञातहृदयेष्वेवं वैरीभवति सौहृदम् ॥

30)विषयामिषलोभेन मनः प्रेरयतीन्द्रियम् ।

तन्निरुन्ध्यात् प्रयत्नेन जिते तस्मिन् जितेन्द्रियः ॥

VII.दशवाक्यैः संस्कृतभाषया कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत। (चतुर्णामेव) 04 x 05 =20

31) पुराणेषु भारतं कथं वर्णितम् इति संगृह्य लिखत ।

32) विक्रमादित्यस्य प्रभावेण राक्षसः कथं परिवर्तितः ?

33) "निर्विमर्शा हि भीरवः" इति शीर्षिकां समर्थयत ।

34) "दीर्घापाङ्गप्रसङ्गम्" अनुसृत्य शकुन्तलायाः मुग्धतां प्रतिपादयत ।

35) रोटिकाप्रसङ्गद्वारा महाराणाप्रतापस्य परिवारस्य कष्टमयं जीवनम् अधिकृत्य लिखत ।

36) तपोधनं युवानं दृष्ट्वा महाश्वेता किम् अचिन्तयत् ?

37) सा शान्तिः इति पाठस्य सारांशं स्ववाक्यैः संगृह्य लिखत ।

Part - D

VIII. यथानिर्देशं लिखत। (त्रयाणामेव) 03 x 03 =09

38) सन्धिं विभजत/सन्धिं योजयत। (त्रयाणामेव)

अ) भीषणाकृतिः ।

आ) एकैकम् ।

इ) द्वीपोऽयम् ।

ई) तत् + विरुद्धम् ।

उ) ज्ञेयाः + ते ।

39) विग्रहवाक्यं लिखत/समस्तपदं लिखत। (त्रयाणामेव)

अ) पुराणभारतम् ।

आ) मुखकमलम् ।

इ)कामक्रौधौ ।

ई)क्रमम् अनुगम्य ।

उ) प्राप्तः सत्पतिः यया सा ।

40) पदपरिचयं कुरुत। (त्रयाणामेव)

अ)दृष्ट्वा ।

आ)आदाय ।

इ) पतन् ।

ई)भवितुम् ।

उ) चिन्तितम् ।

41) प्रयोगं परिवर्तयत।

अ) देवाः जन्म इच्छन्ति ।

अथवा

आ) मया सा दृश्यते ।

42) अलङ्कारं सलक्षणं निर्दिशत।

अ) तमभ्यधावत् स्वकृतो मूर्तिमानिव दुर्नयः ।

अथवा

आ) अस्याः आननारविन्दे अपूर्वाकर्षणम् आसीत् ।

IX. संस्कृतभाषया अनुवदत। 5x1=5.

43) ಒಮ್ಮೆ ರಾಜರ್ಷಿಯಾದ ಜನಕಮಹಾರಾಜನ ಬಳಿ ಋಷಿಗಳು ಬಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು - 'ಹೇ ರಾಜನ್, ಪ್ರಜಾಪಾಲನೆ ಹಾಗೂ ಯೋಗಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಮಾಡುತ್ತೀಯೆ?' ಎಂದು. ಆಗ ಜನಕನು "ಎಲೈ ಋಷಿವರ್ಯರೇ, ನೀವು ಸ್ವತಃ ತಿಳಿದಿದ್ದರೂ, ನನ್ನನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಿರುವಿರಿ. ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಪರಮೇಶ್ವರನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ನನ್ನದು ಏನೂ ಇಲ್ಲ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಇದು ಸಾಧ್ಯ" ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದನು.

Once the sages went to the king Janaka and asked him – 'Oh king, how can you perform both protection of the subjects and accomplishing Yoga simultaneously?' The king replied- 'Oh great sages, I think you are questioning to test me, even though you know it yourselves. Everything happens in this world by the grace of Almighty. I discharge my duties with the feeling that nothing is mine. So this is possible'.

X.44) इमं परिच्छेदं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत। 4×1=4

कश्चित् स्तेनः कस्यचित् नगरस्य महाराजः बभूव । तस्यान्तिके कश्चित् कविवरः आगत्य तमधिकृत्य कानिचन पद्यानि पठित्वा, "मह्यं सम्भावनां देहि" इति ययाचे । ततः सः राजा पार्श्वे स्थितान् आलोक्य, "अस्य कविवरस्य देहे वर्तमानानि सर्वाणि वस्त्राणि अपनीय, एनं विद्रावयत" इति आदिशत् । ते तथैव तस्य सर्वाणि वस्त्राणि अवलुप्य, तं निरवासयन् । अतः "नीचः महत्पदं प्राप्तोऽपि स्वीयं दुःशीलतां न त्यजति" ।

प्रश्नाः -

i) महाराजस्य अन्तिकं कः आगतः ?

ii) "सम्भावनां देहि" इति कः अयाचत् ?

iii) राजा पार्श्वे स्थितान् अवलोक्य किमिति आदिशत् ?

iv) कः महत्पदं प्राप्तोऽपि दुःशीलतां न त्यजति ?

****